

A BIZOTTSÁG (EU) 2021/1848 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE
(2021. október 21.)
az egynapos euro indexátlag referenciamutató helyettesítőjének kijelöléséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az (EU) 2016/1011 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 23b. cikke (8) bekezdésére,

mivel:

- (1) Az egynapos euro indexátlag (EONIA) olyan kritikus referenciamutató, amely az euróban denominált fedezetlen egynapos hitelügyletek kamatlábait mutatja. Az EONIA-t egynapos indexált csereügyletek és más termékek széles köre esetében alkalmazzák. Az EONIA a készpénzzel történő kiegyenlítés tekintetében alapvető fontosságú, és más célok, például a fedezet- és kockázatkezelési folyamatok vagy a számvitel részeként alkalmazott különböző értékelési eljárások szempontjából rendkívül jelentős.
- (2) Az EONIA kiszámításához használt eredeti módszer a részt vevő panelbankok adatszolgáltatásain alapult. 2018 februárjában az EONIA kezelőjeként eljáró Európai Pénzpiaci Intézet (EMMI) bejelentette, hogy az EONIA-nak az (EU) 2016/1011 rendeletnek való megfelelése nem teljesíthető az említett kötelezettségek alkalmazásának időpontjáig. Az EONIA rendezett felszámolásával kapcsolatos munkát ezért az EMMI és a pénzügyi ágazat kezdeményezte. 2018. szeptember 13-án a kockázatmentes eurókamatlábakkal foglalkozó munkacsoport az EONIA helyett az euróban denominált kockázatmentes kamatlábként a rövid lejáratú eurókamatlábat (€STR) javasolta. 2019. március 14-én a munkacsoport ajánlásokat is közzétett egyrészt az EONIA-ról az €STR-re való, egy olyan szakaszt is magába foglaló áttéréssel kapcsolatban, amelynek során az EONIA kiszámítására vonatkozó módszertant módosítják, és az €STR-re építik, másrészt az €STR és az EONIA közötti különbséget (spread) kiigazításának meghatározására szolgáló módszerre vonatkozóan.
- (3) Ezen ajánlásokat követően az Európai Központi Bank (EKB) 2019. május 31-én az EONIA és az €STR között egy 8,5 bázispontban meghatározott egyszeri különbséget (spread) számított ki. Ugyanezen a napon az EMMI bejelentette az EONIA 2022. január 3-i hatállyal történő megszüntetését. Az átmenet során az EMMI új módszertant tett közzé az EONIA-ra vonatkozóan, amelynek értelmében az EONIA az EKB által közzétett, a 8,5 bázispontos egyszeri különbsétkiigazítással megnövelt €STR-rel egyenlő. Ez a módszertan 2019. október 2-től 2022. január 3-ig alkalmazandó az EONIA-ra. 2019. december 11-én az EMMI engedélyt kapott a Belga Pénzügyi Szolgáltatások és Piacok Hatóságától (FSMA) az EONIA-nak az (EU) 2016/1011 rendelet 34. cikke szerinti előállítására és kezelésére, ami lehetővé tette az EONIA használatát annak a 2022. január 3-án történő megszüntetéséig.
- (4) Az EONIA kamatláb 2022. január 3-tól történő megszüntetésére vonatkozó korai bejelentés és a korai ágazati ajánlások ellenére – amelyek szerint az EONIA-ra történő hivatkozásokat az €STR-rel kell felváltani különösen az említett időpont után lejáratú szerződések esetében – számos tagállamban még mindig nagy mennyiségű, EONIA-ra hivatkozó szerződés és pénzügyi eszköz van érvényben. Az EONIA ezért továbbra is kulcsfontosságú szerepet játszik az Európai Unió pénzügyi piacain. Továbbá a megfelelő átállási útra vonatkozó szakértői és ágazati konszenzus kialakításának folyamata miatt az ilyen szerződések és pénzügyi eszközök általában nem tartalmazzak megfelelő biztonsági rendelkezéseket az EONIA végleges megszüntetésére vonatkozóan. Az EONIA megszüntetése ezért valószínűleg jelentős zavaró hatással lesz a ezekre a szerződésekre és pénzügyi eszközökre.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1011 rendelete (2016. június 8.) a pénzügyi eszközökben és pénzügyi ügyletekben referenciamutatóként használt vagy a befektetési alapok teljesítményének méréséhez használt indexekről valamint a 2008/48/EK és a 2014/17/EU irányelv, továbbá az 596/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 171., 2016.6.29., 1. o.).

- (5) Az EONIA az (EU) 2019/482 bizottsági végrehajtási rendelet ⁽²⁾ alapján kritikus referenciamutatónak van kijelölve. Az (EU) 2021/168 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽³⁾ – amely az (EU) 2016/1011 rendeletbe beillesztette a 23b. cikket – felhatalmazta az Európai Bizottságot arra, hogy kijelölje egy referenciamutató egy vagy több helyettesítőjét, amennyiben az (EU) 2016/1011 rendelet 23b. cikkében meghatározott valamennyi feltétel teljesül. Az EMMI 2019. május 31-i nyilatkozata, amelyben bejelentette az EONIA megszüntetését, valamint az a körülmény, hogy e nyilatkozat kiadásának időpontjában nem volt olyan jogutód referenciamutató-kezelő, amely továbbra is előállította volna ezt a referenciamutatót, megfelel az (EU) 2016/1011 rendelet 23b. cikke (2) bekezdésének b) pontjában megállapított feltételnek.
- (6) A kockázatmentes eurókamatlábakkal foglalkozó munkacsoport tagjai által szolgáltatott adatok továbbá arra utalnak, hogy 2021. július 9-én még mindig több ezer olyan származtatott ügylet van érvényben az Unió egészében, amelyek esetében közvetlen EONIA-kitettségek állnak fenn. Ezek az ügyletek már önmagukban is több billió euro teljes névleges összeget jelentenek. Ugyanezek a tagok azt is jelezték, hogy a szerződések újratárgyalására irányuló erőfeszítések átlagosan az EONIA-hivatkozásokat tartalmazó szerződések kevesebb mint felénél befejeződtek. Ezek a teljesítési arányok arra utalnak, hogy a fennmaradó EONIA-hivatkozások egyedi újratárgyalása komoly kihívást fog jelenteni az uniós szerződő felek, különösen a felügyelt szervezetek számára. Az ilyen szerződések esetében a referenciamutató kijelölt helyettesítőjére való áttérés nélkül fennáll a szerződés meghiúsulásának komoly kockázata. Miközben az ágazati tagoktól folyamatos aktív erőfeszítések várhatók annak érdekében, hogy az EONIA megszűnésének időpontjára a még mindig az EONIA-ra hivatkozó valamennyi szerződést és pénzügyi eszközt átállítsák az €STR-re, az EONIA-hivatkozások helyettesítőjének ezért biztosítani kell az ilyen kockázat megvalósulásának elkerülését, amely különösen a kamatláb-kockázat fedezése céljából egynapos indexált csereügyletekben részt vevő ügyleteket érintheti.
- (7) A szakértői munkacsoportokkal folytatott konzultációk eredményeként elkészült az EONIA uniós pénzügyi piacokon betöltött fontos szerepéről szóló előzetes értékelés. A szakértői munkacsoportokkal folytatott említett konzultációkból kiderült, hogy a harmonizált megközelítés hiánya jogbizonytalansághoz vezet, ami vitákat és zavarokat okozhat. A kockázatmentes eurókamatlábakkal foglalkozó munkacsoport 2021. július 15-én hivatalos levelet is küldött, amelyben felszólította a Bizottságot, hogy mielőbb jelölje ki az EONIA jogszabályban előírt helyettesítőjét. Ezért helyénvaló, hogy a Bizottság kijelölje az EONIA jogszabályban előírt helyettesítőjét, amelyet a 2014/65/EU irányelvben ⁽⁴⁾ meghatározott minden olyan szerződésben és minden olyan pénzügyi eszközben alkalmazni kell, amely nem tartalmaz biztonsági rendelkezéseket vagy alkalmas biztonsági rendelkezéseket.
- (8) A kockázatmentes eurókamatlábakkal foglalkozó munkacsoport keretében folytatott konzultációk arra is rámutattak, hogy a szerződésekben az EONIA-ra való hivatkozások szerződéses újratárgyalás útján történő helyettesítését gyakran hátráltatja, hogy nagy mennyiségű olyan szerződés van érvényben, amelyek nem járnak le 2022. január 3-ig, az EONIA alkalmazásának utolsó napjáig, valamint az, hogy nehéz minden egyes szerződés esetében valamennyi fél hozzájárulását megszerezni. Ez magyarázatot jelent az EONIA-t továbbra is referenciaként használó, még nem teljesített szerződések számára. Tekintettel erre a helyzetre, és figyelembe véve a kockázatmentes eurókamatlábakkal foglalkozó munkacsoport tagjai által szolgáltatott adatokat, biztosítani kell, hogy minden olyan szerződés vagy pénzügyi eszköz, amely az EONIA megszüntetésének időpontjában még mindig az EONIA-ra hivatkozik, e végrehajtási rendelet és a jogszabályban előírt, helyettesítésre vonatkozó intézkedés hatálya alá tartozzon.
- (9) Az EMMI az EONIA közzétételének 2022. január 3-tól történő megszüntetésére vonatkozó, 2019. május 31-i bejelentése mellett bejelentette, hogy az (EU) 2016/1011 rendeletnek való folyamatos megfelelés biztosítása, valamint az EONIA végleges megszüntetéséig tartó zökkenőmentes átmenet biztosítása érdekében módosítja az EONIA-ra vonatkozó módszertant. Ezek a változások 2019. október 2. óta alkalmazandók az EONIA-ra vonatkozó módszertanra, és az EONIA kiszámítását közvetlenül összekapcsolják az €STR alakulásával megállapítva, hogy az EONIA az EKB által kiszámított különbözet (spread) alapuló rögzített különbözetkiigazítással megnövelt €STR összegével egyenlő. Egy rögzített különbözetkiigazítás hozzáadása korlátozza annak gazdasági hatását, hogy az €STR kerül kijelölésre az EONIA jogszabályban előírt helyettesítőjeként az EONIA alkalmazásának utolsó napján, azaz 2022. január 3-án túl lejáró valamennyi szerződés esetében.

⁽²⁾ A Bizottság (EU) 2019/482 végrehajtási rendelete (2019. március 22.) az (EU) 2016/1011 európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján a pénzügyi piacokon használt kritikus referenciamutatók jegyzékének megállapításáról szóló (EU) 2016/1368 végrehajtási rendelet módosításáról (HL L 82., 2019.3.25., 26. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/168 rendelete (2021. február 10.) az (EU) 2016/1011 rendeletnek az egyes harmadik országbeli azonnali referencia-árfolyamok mentessége és egyes megszűnő referenciamutatók helyettesítőinek kijelölése tekintetében történő módosításáról, valamint a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 49., 2021.2.12., 6. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/65/EU irányelve (2014. május 15.) a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról, EGT-vonatkozású szöveg (HL L 173., 2014.6.12., 349. o.).

- (10) A kockázatmentes eurókamatlábakkal foglalkozó munkacsoport 2021. július 15-i hivatalos levele kifejezetten kérte, hogy az EONIA jogszabályban előírt helyettesítése az EONIA és az €STR közötti meglévő rögzített különbözetkiigazítással megnövelt €STR-en alapuljon, elkerülve ezzel az átállás során történő értéktranszferet. Helyénvaló, hogy az EONIA jogszabály által előírt helyettesítése tükrözze a kockázatmentes eurókamatlábakkal foglalkozó érintett munkacsoport ajánlásait, és ezért az az EKB által kiszámított rögzített különbözetkiigazítással megnövelt €STR-en alapuljon.
- (11) Az EONIA helyettesítője jogszabály alapján felváltja az e referenciamutatóra történő valamennyi hivatkozást a 2014/65/EU irányelvben meghatározott minden olyan szerződésben és pénzügyi eszközben, amelyek nem tartalmazznak biztonsági rendelkezéseket vagy alkalmas biztonsági rendelkezéseket az (EU) 2016/1011 rendelet 23b. cikkének (3) bekezdése alapján. Ez a helyettesítés tehát nem érinti azokat a szerződéseket, amelyeket az (EU) 2016/1011 rendelet 23b. cikkének (11) bekezdésében előírtak szerint sikeresen újratárgyaltak az EONIA megszüntetése miatt.
- (12) Tekintettel arra, hogy az EONIA közzététele 2022. január 3-án megszűnik, a kijelölt helyettesítő kamatlábnak az említett időponttól kezdve fel kell váltania az EONIA-ra való hivatkozásokat.
- (13) Az FSMA mint az EONIA kezelőjének felügyelő hatósága és az EKB mint az EONIA valutaövezetért felelős központi bank véleményt nyilvánított erről a rendeletről.
- (14) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak az Európai Értékpapír-bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az EONIA helyettesítése

- (1) A Bizottság az Európai Központi Bank által közzétett rövid lejáratú eurókamatlábát (€STR) jelöli ki az egynapos euro indexátlag (EONIA) helyettesítő kamatlábaként a 2014/65/EU irányelvben meghatározott valamennyi szerződésben és valamennyi pénzügyi eszközben szereplő, az EONIA-ra történő hivatkozások tekintetében.
- (2) Az (1) bekezdés szerint kijelölt helyettesítő kamatlábhoz hozzáadandó rögzített különbözetkiigazítás 8,5 bázispont értékű.
- (3) Az EONIA-t helyettesítő kamatlábat a következő táblázatnak megfelelően kell meghatározni:

Helyettesített referenciamutató	Helyettesítő kamatláb	A különbözetkiigazítás értéke (%)
EONIA ISIN EU0009659945	Rövid lejáratú eurókamatláb (€STR) ISIN EU000A2X2A25	0,085

2. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2022. január 3-tól kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2021. október 21-én.

a Bizottság részéről

az elnök

Ursula VON DER LEYEN
